

ERHVERVSJURA

HVEM SKAL NU BETALE?

REGNING: Der er usikkerhed omkring retspraksis, når en anden end en bils ejer indleverer bilen til reparation, og der opstår tvivl om, hvem der skal have pengepungen frem.

LARS BO LANGSTED
professor,
Juridisk Institut,
Aalborg Universitet

erhverv@jp.dk

Hvis min datter gør mig den tjeneste at indlevere min bil, som jeg ejer og dagligt bruger, til reparation på værkstedet, er der næppe nogen, der vil være i tvivl om, at jeg hæfter for betalingen til værkstedet. Udgangspunktet er ganske vist, at det er den, der bestiller et arbejde, der også skal betale for arbejdets udførelse, men i et tilfælde som beskrevet vil man juridisk sige, at min datter har fået en fuldmagt fra mig til at indlevere bilen og samtidig – på mine vegne – indgå den (underforståede) aftale, at jeg betaler regningen fra værkstedet. Men hvad nu, hvis min datter bare har taget bilen og indleveret den til reparation, uden at jeg vidste noget om det?

Her vil udgangspunktet være det modsatte: Jeg har ikke givet hende fuldmagt til at indlevere bilen, og værkstedet har indgået aftalen med hende. Betaler hun ikke regningen, og nægter værkstedet at udlevere bilen til mig, før regningen er betalt, har jeg dog et lille problem. Hvis min bil nemlig er blevet mere værd pga. reparationen, vil man antageligt anlægge den betragtning, at selv om jeg ganske vist ikke umiddelbart hæfter for betalingen, så har jeg som ejer af bilen fået en berigelse, så enten skal berigelsen fjernes (og det kan jo være vanskeligt, hvis vi taler om en reparation), eller også må jeg betale regningen for at få udleveret bilen fra værkstedet.

Det var i hvert fald, hvad Vestre Landsret nåede frem til i en ældre sag fra 1990. Her havde lejeren af en traktor indleveret den til reparation, men da han i mellemtiden var gået konkurs og dermed misligholdt lejeaftalen, ville traktorens ejer have den udleveret.

Retten fandt imidlertid, at værkstedet havde tilbageholdsret også i forhold til ejeren, fordi denne havde fået en berigelse gennem reparationen, som der ikke var grundlag for at antage ikke havde været både rimelig og forsvarlig.

Helt så nemt gik det ikke for værkstedet i en netop offentliggjort afgørelse også fra Vestre Landsret. Sagen drejede sig om en søn, der efter faderens død havde "overtaget" bilen, idet den efterladte mor ikke selv brugte den længere. Mode-

ren var fortsat registreret som ejer af bilen, men det var kun sønnen, der brugte den. Faderen var død i 2009, og i november 2010 indleverede sønnen bilen dels til reparation af en forsikrings-skade, dels til et sædvanligt 30.000 km eftersyn.

Da sønnen kørte bilen ud af værkstedet brød den imidlertid sammen, og sønnen ville ikke betale regningen, før værkstedet havde ordnet bilen igen, ligesom han var utilfreds med den måde, som værkstedet havde håndteret forsikringskaden på. Værkstedet afviste ethvert krav, og da de konstaterede, at moderen var registreret som ejer, sendte de regningen for serviceeftersynet til hende. Hun ville imidlertid heller ikke betale, idet hun sagde, at hun ikke havde spor med bilen at gøre længere, og at det jo ikke var hende, der havde indleveret bilen til service. Her-

efter var der kun et sted at mødes for at få klaret ærterne – og det var i byretten.

Her traf retten følgende afgørelse:

»Det er ubestridt, at (moderen) var ejer af den i sagen omhandlede bil, og at hendes søn bestilte serviceeftersynet af bilen hos (værkstedet), samt at det i den forbindelse blev aftalt, at regningen skulle sendes til (sønnen). I et tilfælde som det foreliggende, hvor (værkstedet) vidste, at bilen ejedes af (moderen), må det have stået klart for (sønnen), at (værkstedet) regnede med, at eftersynet også blev udført efter bestilling af (moderen). Efter reglerne om adfærdsfuldmagt er (moderen) derfor forpligtet til at betale for serviceeftersynet, og retten tager (værkstedets) påstand til følge.«

Da moderen ikke ligefrem var tilfreds med byrettens afgørelse ankede hun sagen til

landsretten, og det skulle vise sig at være et fornuftigt træk. Landsretten nåede således frem til det stik modsatte resultat, idet landsretten udtalte følgende:

»Bilen blev indleveret af (sønnen) til reparation, hvorfor (sønnen) som udgangspunkt hæfter for reparationen. (Værkstedet) fakturerede efterfølgende sønnen og fremsendte i forlængelse heraf rykkerskrivelser til ham. Det må derfor lægges til grund, at (værkstedet) på tidspunktet for indgåelsen af aftalen om reparation har opfattet forholdet således, at det var (sønnen), der skulle hæfte for regningen og ikke (moderen). Der er ikke fremlagt oplysninger om, at (moderen) på noget tidspunkt i de år, (sønnen) har gjort brug af bilen, er blevet faktureret for reparationer m.v. vedrørende bilen foretaget af (værkstedet). Det forhold, at hun på mere

varig basis havde overladt brugen af bilen til (sønnen), indebærer ikke sig selv, at (sønnen) blev legitimeret til at handle på hendes vegne. Det forhold, at (værkstedet) efterfølgende via virksomhedens register blev bekendt med, at bilen reelt var ejet af (moderen), kan under de nævnte omstændigheder ikke i sig selv bevirke, at (moderen) hæfter for regningens betaling. Da der ikke i øvrigt er anført grunde, der kan føre til et andet resultat, tager landsretten (moderen)s frifindelsespåstand til følge.«

Når værkstedet i denne afgørelse ikke havde henvist til den berigelsesgrundætning, som havde afgjort den gamle sag – der jo lignede lidt – kan det skyldes, at man var af den opfattelse at et ganske almindeligt serviceeftersyn ikke kunne siges at tilføre moderen nogen form for værditilvækst. Det

ser imidlertid ud som om, retten ikke havde lejlighed til at tage stilling til dette, idet synspunktet i hvert fald ikke er refereret i afgørelsen under parternes påstande og anbringender. Havde der været tale om, at sønnen havde fået bilen forsynet med 200 w Bosehøjttalere, tag- og hækspoiler samt fartstriber, ville moderen ganske vist ikke have følt, at der var nogen form for værditilvækst (snarere tværtimod) – men det kunne tænkes, at retten ville have været af den opfattelse, og det kunne tænkes, at værkstedet så ville have påberåbt sig berigelsesgrundætningen.

Indtil videre må vi sige, at det efter trykt retspraksis er lidt usikkert, hvor langt berigelsesgrundætningen rækker i de tilfælde, hvor ejeren ikke kan siges at have givet fuldmagt til, at en anden indleverer hans bil til et værksted.

Byretten og landsretten nåede frem til forskellige afgørelser i en sag, hvor der var strid om, hvem der skulle betale en værkstedsregning. Arkivfoto: Thomas Wilmann/Oplfoto